Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

27. dubna 2023*

„Řízení o předběžné otázce – Duševní vlastnictví – Směrnice 2004/48/ES – Opatření, řízení a nápravná opatření nezbytná k zajištění dodržování práv duševního vlastnictví – Právo na informace – Aktivní legitimace – Nezbytnost prokázat předem existenci práva duševního vlastnictví“

Ve věci C-628/21,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU podaná rozhodnutím Sądu Okręgoweho w Warszawie (krajský soud ve Varšavě, Polsko) ze dne 21. července 2021, došlým Soudnímu dvoru dne 11. října 2021, v řízení

TB

za účasti:

Castorama Polska sp. z o.o.,

„Knor“ sp. z o.o.,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení: E. Regan, předseda senátu, D. Gratsias, M. Ilešič (zpravodaj), I. Jarukaitis a Z. Csehi, soudci,

generální advokát: A. Rantos,

za soudní kancelář: A. Calot Escobar, vedoucí,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

– za Castorama Polska sp. z o.o.: M. Markiewicz, M. Mioduszewski a Z. Ochońska, radcowie prawni,

– za polskou vládu: B. Majczyna, jako zmocněnec,

– za rakouskou vládu: A. Posch a G. Kunnert, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: polština.

– za Evropskou komisi: S. L. Kalėda a U. Małecka, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 17. listopadu 2022,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 8 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví (Úř. věst. 2004, L 157, s. 45, a oprava Úř. věst. 2004, L 195, s. 16; Zvl. vyd. 17/02, s. 32).

2 Tato žádost byla předložena v rámci řízení zahájeného TB, směřujícího k tomu, aby bylo Castorama Polska sp. z o.o., společnosti se sídlem ve Varšavě (Polsko), a společnosti „Knor“ sp. z o.o., společnosti se sídlem v Gliwicích (Polsko), nařízeno poskytnout informace o původu a distribučních sítích zboží či služeb, kterými je porušováno právo duševního vlastnictví, jehož nositelkou je podle jejího tvrzení TB.

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 2004/48

3 Body 10, 13, 17 a 19 odůvodnění směrnice 2004/48 uvádí:

„(10) Cílem této směrnice je sblížení právních systémů tak, aby byla zajištěna vysoká, rovnocenná a stejnorodá úroveň ochrany [duševního vlastnictví na] vnitřní[m] trhu.

[…]

(13) Je nezbytné vymezit co nejširší oblast působnosti této směrnice tak, aby zahrnovala všechna práva duševního vlastnictví upravená předpisy Společenství v této oblasti nebo vnitrostátními předpisy dotyčného členského státu. Tímto požadavkem však není dotčena možnost členských států, které si to přejí, rozšířit pro vnitrostátní účely působnost této směrnice na jednání týkající se nekalé hospodářské soutěže, včetně výroby nedovolených napodobenin nebo srovnatelných činností.

[…]

(17) Opatření, řízení a nápravná opatření stanovená touto směrnicí je třeba pro každý případ určit takovým způsobem, aby byla řádně zohledněna zvláštní povaha daného případu, včetně zvláštních vlastností každého práva duševního vlastnictví, a ve vhodných případech úmyslná nebo neúmyslná povaha tohoto porušení práva.

[…]

(19) Jelikož autorské právo vzniká vytvořením díla a nevyžaduje formální zápis, je vhodné přijmout pravidlo stanovené v článku 15 Bernské úmluvy [o ochraně literárních a uměleckých děl, podepsané dne 9. září 1886 v Bernu (Pařížský akt ze dne 24. července 1971), ve znění vyplývajícím ze změny ze dne 28. září 1979], která zakládá právní domněnku, že autorem literárního nebo uměleckého díla je osoba, jejíž jméno je na díle uvedeno. Obdobnou právní domněnku je třeba použít na nositele práv souvisejících s autorským právem, jelikož často vyvíjejí úsilí vedoucí k ochraně práv a boji proti výrobě nedovolených napodobenin, například výrobci zvukových záznamů.“

4 Článek 1 této směrnice, nadepsaný „Předmět“, stanoví:

„Tato směrnice se týká opatření, řízení a nápravných opatření nezbytných k zajištění dodržování práv duševního vlastnictví. Pro účely této směrnice zahrnuje pojem ‚práva duševního vlastnictví‘ práva průmyslového vlastnictví.“

5 V kapitole II uvedené směrnice, nadepsané „Opatření, řízení a nápravná opatření“, její článek 3, nadepsaný „Obecná povinnost“, v odstavcích 1 a 2 stanoví:

„1. Členské státy stanoví opatření, řízení a nápravná opatření potřebná k zajištění dodržování práv duševního vlastnictví, na něž se vztahuje tato směrnice. Tato opatření, řízení a nápravná opatření musí být spravedlivá a nestranná a nesmějí být nadměrně složitá nebo nákladná, nesmějí obsahovat nerozumné lhůty ani nesmějí mít za následek bezdůvodná zdržení.

2. Tato opatření, řízení a nápravná opatření musí být rovněž účinná, přiměřená a odrazující a musí být používána způsobem, který zabraňuje vzniku překážek právně dovoleného obchodu a poskytuje záruky proti jejich zneužití.“

6 Článek 4 téže směrnice, nadepsaný „Osoby oprávněné žádat o použití opatření, řízení a nápravných opatření“, stanoví:

„Členské státy uznávají jako osoby oprávněné žádat o použití opatření, řízení a nápravných opatření uvedených v této kapitole:

a) nositele práv duševního vlastnictví v souladu s použitelným právem;

b) všechny ostatní osoby oprávněné užívat tato práva, zejména držitele licence, v rozsahu povoleném použitelným právem a v souladu s tímto právem;

c) kolektivní správce práv duševního vlastnictví, kteří jsou řádně uznáváni jako osoby oprávněné zastupovat nositele práv duševního vlastnictví, v rozsahu povoleném použitelným právem a v souladu s tímto právem;

d) profesní subjekty ochrany práv, které jsou řádně uznávány jako osoby oprávněné zastupovat nositele práv duševního vlastnictví, v rozsahu povoleném použitelným právem a v souladu s tímto právem.“

7 Článek 6 směrnice 2004/48, nadepsaný „Důkazní prostředky“, v odstavci 1 stanoví:

„Členské státy zajistí, aby na žádost strany, která poskytla obvykle dostupné důkazní prostředky dostatečné na podporu jejích tvrzení a při prokazování těchto tvrzení uvedla i důkazní prostředky, které jsou pod kontrolou protistrany, mohly příslušné soudní orgány nařídit protistraně předložení takových důkazních prostředků, s výhradou ochrany důvěrných informací. Pro účely tohoto odstavce mohou členské státy stanovit, že přiměřený vzorek podstatného počtu rozmnožením díla nebo jiného chráněného předmětu bude příslušnými soudními orgány považován za dostatečný důkaz.“

8 Článek 7 této směrnice, nadepsaný „Opatření k zajištění důkazů“, v odstavci 1 stanoví:

„Členské státy zajistí, aby příslušné soudní orgány mohly i před zahájením řízení ve věci samé, na žádost strany, která předložila přiměřeně dostupné důkazy dostatečně podporující její tvrzení, že bylo porušeno její právo duševního vlastnictví nebo že toto porušení hrozí, nařídit okamžitá a účinná předběžná opatření k zajištění významných důkazů údajného porušování, s výhradou ochrany důvěrných informací. Tato opatření mohou zahrnovat podrobný popis, včetně odebrání vzorků nebo bez něj, či fyzické zabavení zboží porušujícího právo, a ve vhodných případech i materiálů a nástrojů použitých k výrobě nebo distribuci tohoto zboží a dokumentů vztahujících se k tomuto zboží. Tato opatření jsou v případě potřeby přijata i bez slyšení protistrany, zejména pokud by prodlení mohlo způsobit nevratnou újmu nositeli práva nebo existuje-li prokazatelná hrozba zničení důkazů.

Byla-li přijata opatření k zajištění důkazů bez slyšení protistrany, jsou dotčené strany bezodkladně informovány, nejpozději ihned po provedení přijatých opatření. Přezkum, včetně práva být slyšen, proběhne na základě žádosti dotčených stran s cílem rozhodnout v přiměřené lhůtě po oznámení přijatých opatření o jejich změně, zrušení nebo potvrzení.“

9 Článek 8 uvedené směrnice, nadepsaný „Právo na informace“, v odstavci 1 stanoví:

„Členské státy zajistí, aby v souvislosti s řízením o porušení práva duševního vlastnictví a na základě odůvodněné a přiměřené žádosti navrhovatele mohly příslušné soudní orgány nařídit, že informace o původu a distribučních sítích zboží či služeb, kterými je porušováno právo duševního vlastnictví, musí poskytnout porušovatel nebo každá jiná osoba,

a) která prokazatelně v obchodním měřítku držela zboží porušující právo,

b) která prokazatelně v obchodním měřítku užívala služby porušující právo,

c) která prokazatelně v obchodním měřítku poskytovala služby používané při činnostech porušujících právo,

nebo

d) byla označena osobou uvedenou v písmenech a), b) nebo c) jako účastník na výrobě, zpracování, nebo distribuci zboží či poskytování služeb.“

10 Článek 9 téže směrnice, nadepsaný „Předběžná a zajišťovací opatření“, v odstavcích 1 až 3 stanoví:

„1. Členské státy zajistí, aby soudní orgány na žádost navrhovatele mohly:

a) vydat vůči údajnému porušovateli práv prozatímní soudní zákaz s cílem zamezit hrozící porušení práva duševního vlastnictví nebo prozatímně zakázat, případně pod penále, pokud to vnitrostátní právo umožňuje, pokračování v údajném porušování tohoto práva, nebo podmínit takové pokračování složením záruky k zajištění odškodnění nositele práva; prozatímní soudní zákaz lze vydat za stejných podmínek i vůči zprostředkovateli, jehož služeb využívá třetí osoba k porušování práv duševního vlastnictví; soudní zákazy vůči zprostředkovatelům, jejichž služeb využívá třetí osoba k porušování práva autorského a práv s ním souvisejících, upravuje směrnice [Evropského parlamentu a Rady] 2001/29/ES [ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. 2001, L 167, s. 10; Zvl. vyd. 17/01, s. 230)];

b) nařídit zabavení nebo vydání zboží, u kterého je podezření, že jsou jím porušována práva duševního vlastnictví, aby se zabránilo jeho vstupu do obchodních kanálů nebo oběhu v nich.

2. V případě porušení, ke kterému došlo v obchodním měřítku, zajistí členské státy, prokáže-li poškozený okolnosti, jež by mohly ohrozit náhradu škody, že soudní orgány mohou nařídit předběžné zabavení movitého a nemovitého majetku údajného porušovatele práv, včetně zmrazení jeho bankovních účtů nebo jiného majetku. K tomuto účelu mohou příslušné orgány nařídit předání bankovních, finančních nebo obchodních dokladů, nebo přiměřený přístup k souvisejícím informacím.

3. Soudní orgány jsou oprávněny požadovat, pokud jde o opatření uvedená v odstavci 1 a 2, aby navrhovatel poskytl obvykle dostupné důkazy, které je s dostatečnou jistotou přesvědčí, že je navrhovatel nositelem práv a že navrhovatelovo právo je porušováno nebo že takové porušení hrozí.“

Polské právo

11 Článek 479^{89} ustawy Kodeks postępowania cywilnego (občanský soudní řád) ze dne 17. listopadu 1964 (Dz. U. 1964, č. 43, částka 296), ve znění použitelném na spor v původním řízení (Dz. U. z roku 2020, částka 1575) (dále jen „občanský soudní řád“), v odstavcích 1 a 2 stanoví:

„1. Ustanovení tohoto oddílu se použijí ve věcech, které se týkají ochrany autorského práva a práv s ním souvisejících, ochrany práv průmyslového vlastnictví a ochrany ostatních práv k nehmotnému majetku (věci týkající se duševního vlastnictví).

2. Za věci týkající se duševního vlastnictví ve smyslu tohoto oddílu se považují i věci, které se týkají:

1) předcházení nekalé soutěži a boji proti ní;

[…]“

12 Článek 479[112] občanského soudního řádu zní následovně:

„Ustanovení týkající se subjektu povinného poskytnout informace se použijí na každou osobu, včetně žalovaného, která má k dispozici informace uvedené v článku 479[113] nebo která má k nim přístup.“

13 Článek 479[113] odst. 1 a 2 občanského soudního řádu stanoví:

„1. Na žádost nositele práv, který věrohodně prokáže existenci okolností charakterizujících porušení práva duševního vlastnictví, může soud před zahájením řízení o porušení tohoto práva duševního vlastnictví nebo v průběhu takového řízení, a to až do ukončení jednání v prvním stupni, vyzvat porušovatele k poskytnutí informací o původu a distribučních sítích zboží či služeb, je-li to pro účely žaloby nositele práv nezbytné.

2. Vydá-li soud žádost o poskytnutí informací před zahájením řízení o porušení práva duševního vlastnictví, musí být toto řízení zahájeno nejpozději do jednoho měsíce ode dne výkonu usnesení o žádosti o informace.“

14 Článek 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (zákon o autorském právu a právech s ním souvisejících) ze dne 4. února 1994 (Dz. U. 1994, č. 24, částka 83), ve znění použitelném na spor v původním řízení (Dz. U. z roku 2021, částka 1062), stanoví:

„1. Předmětem autorského práva je jakýkoli projev individuální tvůrčí činnosti, která je zachycena v jakékoli formě bez ohledu na její hodnotu, účel a způsob jejího vyjádření (dílo).

2. Předmětem autorského práva jsou zvláště díla:

[…]

2) výtvarná;

2[1]. Chráněn může být pouze způsob vyjádření; objevy, myšlenky, postupy, metody a zásady fungování a matematické pojmy chráněny nejsou.

[…]

4. Ochrana je poskytnuta tvůrci bez ohledu na jakékoli formality.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

15 TB je fyzická osoba, která v rámci svých internetových obchodů uvádí na trh dekorační předměty. V rámci své činnosti prodává vlastní, mechanicky zpracované reprodukce obrázků A, B a C. Každý z těchto obrázků má jednoduchou grafiku, která je tvořena z omezeného počtu barev, geometrických tvarů a krátkých vět. Obrázky A, B a C obsahují v tomto ohledu následující věty: „*Mój dom moje zasady*“ („Můj dům, má pravidla“), „*Nie ma ludzi idealnych a jednak jestem*“ („Dokonalí lidé neexistují, a přece jsem jeden z nich“) a „*W naszym domu rano słychać tupot małych stopek. Zawsze pachnie pysznym ciastem. Mamy dużo obowiązków, mnóstwo zabawy i miłości*“ („Ráno je u nás doma slyšet dupot malých nožek. Vždy tu voní lahodný dort. Máme spoustu povinností, spoustu zábavy a spoustu lásky“). TB se prezentuje jako autorka těchto obrázků, které podle ní představují „díla“ ve smyslu právních předpisů o autorském právu.

16 Společnosti Castorama Polska a Knor uvádějí na trh reprodukce uvedených obrázků (dále jen „reprodukce dotčené ve věci v původním řízení“). V internetovém obchodě a v prodejnách společnosti Castorama Polska se prodávají přesné kopie obrázků A a B, které dodala společnost Knor. Společnost Castorama prodává rovněž obrázky dodávané společností Knor, které mají stejný text jako je text na obrázku C, avšak v porovnání s tímto obrázkem s určitými rozdíly v grafice a druhu písma. Na reprodukcích dotčených ve věci v původním řízení ani na samotných obrazcích, které jsou jejich předmětem, není uveden autor ani původ dotčeného výrobku. TB navíc k těmto reprodukcím, ani k jejich prodeji společnostmi Castorama Polska a Knor nedala svůj souhlas.

17 Dne 13. října 2020 vyzvala TB společnost Castorama Polska, aby přestala porušovat její majetková a osobnostní autorská práva k „dílům“, která vytvořila.

18 Dne 15. prosince 2020 se TB obrátila na základě článku 479[113] občanského soudního řádu na předkládající soud s požadavkem, aby bylo společnostem Castorama a Knor nařízeno poskytnout informace o reprodukcích dotčených ve věci v původním řízení, zejména co se týče distribučních sítí a množství zboží, které tyto společnosti přijaly nebo objednaly, jakož i úplný seznam jejich dodavatelů, datum uvedení tohoto zboží do prodeje v prodejnách a v internetovém obchodě společnosti Castorama Polska, jakož i množství a výnos z prodeje uvedeného zboží, rozložený mezi prodeje v prodejnách a internetové prodeje.

19 TB uvedla, že je nositelkou majetkových a osobnostních autorských práv k obrázkům tvořícím předmět reprodukcí dotčených ve věci v původním řízení a že tyto informace jsou nezbytné k zahájení řízení týkajícího se porušení těchto autorských práv, a podpůrně k podání žaloby na náhradu škody způsobené nekalou soutěží.

20 Společnost Castorama Polska u předkládajícího soudu navrhla, aby byla tato žádost o informace zamítnuta, a podpůrně navrhla, aby byl dosah soudního rozhodnutí, které bude přijato, co možná nejomezenější, přičemž uvedla, že toto rozhodnutí musí být striktně omezeno na „díla“ ve smyslu právních předpisů o autorském právu a zpochybnila samotnou možnost, že by obrázky, které jsou předmětem reprodukcí dotčených ve věci v původním řízení, mohly být kvalifikovány jako „díla“ ve smyslu těchto právních předpisů. Dovolávala se rovněž ochrany obchodního tajemství a tvrdila, že TB neprokázala, že má k těmto reprodukcím majetková autorská práva. Podle společnosti Castorama Polska nejsou tvůrčí díla uvedená v žádosti TB originální, jelikož TB neprokázala, že je splněna podmínka jejich novosti. Pokud by bylo této žádosti vyhověno, znamenalo by to přiznat ochranu autorského práva „myšlenkám“ a „pojmům“, neboť obrázky, které jsou předmětem uvedených reprodukcí, spadají do současného módního trendu „zjednodušených motivačních grafik“ s „banálními větami“. Společnost Castorama Polska měla kromě toho za to, že všechny grafické prvky těchto obrázků jsou běžné, opakující se a nejsou nijak originální, pokud jde o jejich uspořádání, barvy a použitý druh písma, v porovnání s jinými obrázky dostupnými na trhu.

21 Z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že důkazy předložené TB spočívají pouze zaprvé ve výtiscích z jejích internetových stránek, na nichž je prezentováno zboží určené k prodeji v jejích internetových obchodech, jakož i ve fakturách vydaných od roku 2014, a zadruhé ve výtiscích internetových stránek společnosti Castorama Polska a fakturách za nákup obrázků v internetovém obchodě této společnosti.

22 Pro účely přezkumu žádosti TB v rámci sporu v původním řízení se předkládající soud zabýval otázkou výkladu čl. 8 odst. 1 směrnice 2004/48, zejména pokud jde o to, zda v rámci řízení týkajícího se žádosti o informace zahájeného na základě tohoto ustanovení musí být skutečnost, že je dotyčná osoba nositelem práv duševního vlastnictví uplatněných na podporu její žádosti, v plném rozsahu prokázána nebo to tato osoba musí pouze „s vysokou mírou pravděpodobnosti osvědčit“.

23 Za těchto podmínek se Sąd Okręgowy w Warszawie (krajský soud ve Varšavě, Polsko) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být čl. 8 odst. 1 ve spojení s čl. 4 odst. 1 směrnice [2004/48] vykládán v tom smyslu, že se vztahuje na opatření k ochraně práv duševního vlastnictví, na které je nárok pouze tehdy, když bylo v dotyčném nebo v jiném řízení prokázáno, že dotyčný je nositelem práva duševního vlastnictví?

V případě záporné odpovědi na první otázku:

2) Musí být čl. 8 odst. 1 ve spojení s čl. 4 odst. 1 směrnice [2004/48] vykládán v tom smyslu, že stačí pouze s vysokou mírou pravděpodobnosti osvědčit, že se dotčené opatření týká existujícího práva duševního vlastnictví, a není nutné tuto skutečnost prokazovat, zejména v situaci, kdy žádost o informace o původu a distribučních sítích dotyčného zboží či služeb předchází podání žaloby na náhradu škody způsobené porušením tohoto práva duševního vlastnictví?“

K přípustnosti žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

24 Rakouská vláda zpochybňuje přípustnost žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce z důvodu, že výklad článku 8 směrnice 2004/48 není nezbytný pro rozhodnutí sporu v původním řízení.

25 Podle ustálené judikatury Soudního dvora je postup zavedený článkem 267 SFEU nástrojem spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy, díky němuž Soudní dvůr poskytuje vnitrostátním soudům výklad unijního práva, jenž je pro ně nezbytný k vyřešení sporů, které tyto soudy mají rozhodnout (rozsudky ze dne 20. června 2013, Impacto Azul, C-186/12, EU:C:2013:412, bod 26 a citovaná judikatura, jakož i ze dne 1. srpna 2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, bod 47 a citovaná judikatura).

26 V tomto ohledu je nutno připomenout, že v rámci tohoto řízení je věcí pouze vnitrostátního soudu, kterému byl spor v původním řízení předložen a jenž musí nést odpovědnost za soudní rozhodnutí, které bude vydáno, posoudit s ohledem na konkrétní okolnosti věci jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání jeho rozsudku, tak i relevanci otázek, které klade Soudnímu dvoru. Jestliže se tedy položené otázky týkají výkladu unijního práva, je Soudní dvůr v zásadě povinen rozhodnout. Z toho vyplývá, že na otázky týkající se výkladu unijního práva se vztahuje domněnka relevance. Soudní dvůr může zamítnout žádost podanou vnitrostátním soudem jen tehdy, když je zjevné, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také pokud Soudní dvůr nedisponuje skutkovými a právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (rozsudek ze dne 3. června 2021, BalevBio, C-76/20, EU:C:2021:441, bod 46 a citovaná judikatura).

27 Z ustálené judikatury rovněž vyplývá, že nezbytnost dospět k takovému výkladu unijního práva, který bude užitečný pro vnitrostátní soud, vyžaduje, aby tento soud vymezil skutkový a právní rámec, do něhož spadají jím položené otázky, nebo alespoň vysvětlil skutkové předpoklady, na nichž jsou tyto otázky založeny. Předkládací rozhodnutí musí kromě toho uvést přesné důvody, které vedly vnitrostátní soud k tomu, aby si kladl otázky ohledně výkladu unijního práva a usoudil, že je nezbytné položit Soudnímu dvoru předběžnou otázku (rozsudek ze dne 1. srpna 2022, Roma Multiservizi a Rekeep, C-332/20, EU:C:2022:610, bod 43, jakož i citovaná judikatura).

28 V projednávané věci předkládající soud dostatečně jasně uvádí právní a skutkový kontext a důvody, které jej vedly k tomu, aby si kladl otázky ohledně výkladu určitých ustanovení, který považuje za nezbytný k tomu, aby mohl vydat své rozhodnutí. Konkrétně není zjevné, že žádaný výklad nemá žádný vztah ke sporu v původním řízení nebo že je uvedený problém hypotetický.

29 Z toho vyplývá, že žádost o rozhodnutí o předběžné otázce je přípustná.

K předběžným otázkám

30 Podstatou dvou předběžných otázek předkládajícího soudu, které je třeba přezkoumat společně, je, zda čl. 8 odst. 1 směrnice 2004/48 musí být vykládán v tom smyslu, že v rámci řízení o porušení práva duševního vlastnictví musí navrhovatel prokázat pro účely žádosti o informace na základě tohoto článku 8, že je nositelem dotčeného práva duševního vlastnictví, nebo stačí, že s vysokou mírou pravděpodobnosti osvědčí, že je nositelem tohoto práva duševního vlastnictví, zejména pokud žádost o informace předchází podání žaloby na náhradu škody způsobené porušením uvedeného práva duševního vlastnictví.

31 Touto směrnicí unijní normotvůrce zvolil zajistit vysokou úroveň ochrany duševního vlastnictví na vnitřním trhu (rozsudek ze dne 18. prosince 2019, IT Development, C-666/18, EU:C:2019:1099, bod 38) a minimální harmonizaci týkající se dodržování práv duševního vlastnictví v obecné rovině (rozsudek ze dne 9. července 2020, Constantin Film Verleih, C-264/19, EU:C:2020:542, bod 36).

32 Je třeba připomenout, že čl. 8 odst. 1 písm. a) uvedené směrnice stanoví, že členské státy zajistí, aby v souvislosti s řízením o porušení práva duševního vlastnictví a na základě odůvodněné a přiměřené žádosti navrhovatele mohly příslušné soudní orgány nařídit, že informace o původu a distribučních sítích zboží či služeb, kterými je porušováno právo duševního vlastnictví, musí poskytnout porušovatel nebo každá jiná osoba, která prokazatelně v obchodním měřítku držela zboží porušující právo.

33 Pokud jde o znění tohoto ustanovení, je nutno konstatovat, že samo o sobě nestanoví povinnost navrhovatele prokázat, že je nositelem dotčeného práva duševního vlastnictví.

34 Podle článku 4 směrnice 2004/48 osoby oprávněné žádat o použití opatření, řízení a nápravných opatření stanovených v kapitole II této směrnice musí spadat do jedné ze čtyř kategorií osob nebo subjektů uvedených v písm. a) až d) tohoto článku. Tyto kategorie zahrnují zaprvé nositele práv duševního vlastnictví v souladu s použitelným právem, zadruhé všechny ostatní osoby oprávněné užívat tato práva, zejména držitele licence, v rozsahu povoleném použitelným právem a v souladu s tímto právem, zatřetí kolektivní správce práv duševního vlastnictví, kteří jsou řádně uznáváni jako osoby oprávněné zastupovat nositele práv duševního vlastnictví, v rozsahu

povoleném použitelným právem a v souladu s tímto právem a začtvrté profesní subjekty ochrany práv, které jsou řádně uznávány jako osoby oprávněné zastupovat nositele práv duševního vlastnictví, v rozsahu povoleném použitelným právem a v souladu s tímto právem.

35 Vzhledem k tomu, že čl. 4 písm. a) této směrnice zmiňuje „nositele práv duševního vlastnictví“, bylo by možné toto ustanovení chápat v tom smyslu, že v rámci použití článku 8 uvedené směrnice musí navrhovatel prokázat, že je skutečně nositelem dotčeného práva duševního vlastnictví.

36 Podle ustálené judikatury nicméně platí, že při výkladu ustanovení unijního práva je třeba vzít v úvahu nejen jeho znění, ale i jeho kontext a cíle sledované právní úpravou, jejíž je součástí (rozsudek ze dne 22. prosince 2022, Quadrant Amroq Beverages, C-332/21, EU:C:2022:1031, bod 42).

37 Při výkladu čl. 8 odst. 1 směrnice 2004/48 je tedy třeba zkoumat kontext, do něhož toto ustanovení spadá, jakož i cíle sledované touto směrnicí.

38 Pokud jde o důkazní úroveň vyžadovanou pro účely uplatnění „opatření, řízení a nápravných opatření“ stanovených v kapitole II směrnice 2004/48, vyplývá zejména z článku 6 této směrnice, že pro účely podání žádosti protistranou o předložení důkazů musí navrhovatel předložit „obvykle dostupné důkazní prostředky dostatečné na podporu je[ho] tvrzení“. Článek 7 uvedené směrnice vyžaduje, aby navrhovatel za účelem podání návrhu na předběžná opatření k zajištění důkazů předložil „přiměřeně dostupné důkazy dostatečně podporující je[ho] tvrzení, že bylo porušeno je[ho] právo duševního vlastnictví“. Konečně článek 9 téže směrnice, který se týká předběžných a zajišťovacích opatření, v odstavci 3 stanoví, že soudní orgány jsou oprávněny požadovat, aby navrhovatel poskytl „obvykle dostupné důkazy, které je s dostatečnou jistotou přesvědčí, že je navrhovatel nositelem práv a navrhovatelovo právo je porušováno“.

39 Pokud jde o cíl této směrnice, z bodů 10 a 13 jejího odůvodnění vyplývá, že tímto cílem je sblížení právních systémů členských států tak, aby byla zajištěna vysoká, rovnocenná a stejnorodá úroveň ochrany duševního vlastnictví. Účelem ustanovení této směrnice je upravit aspekty práv duševního vlastnictví, které se týkají dodržování těchto práv a jejich porušování, a to tím způsobem, že stanoví povinnost zavést účinné právní prostředky k předcházení, ukončení nebo nápravě jakéhokoli porušení existujícího práva duševního vlastnictví (rozsudek ze dne 18. prosince 2019, IT Development, C-666/18, EU:C:2019:1099, body 38 a 40).

40 V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že řízení týkající se žádosti o informace stanovené v čl. 8 odst. 1 směrnice 2004/48 ve prospěch nositele práv duševního vlastnictví je samostatným řízením (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. června 2021, M. I. C. M., C-597/19, EU:C:2021:492, body 81 a 82).

41 Podle judikatury Soudního dvora dále platí, že v zájmu zajištění vysoké ochrany duševního vlastnictví je třeba odmítnout výklad, který by přiznával právo na informace zakotvené v čl. 8 odst. 1 směrnice 2004/48 pouze v rámci řízení, v němž má být vysloveno, že bylo porušeno právo duševního vlastnictví, jelikož hrozí, že by takováto úroveň ochrany nebyla zajištěna, pokud by nebylo možné zmíněné právo na informace uplatnit též v rámci samostatného řízení zahájeného po pravomocném ukončení řízení, v němž bylo vysloveno, že bylo porušeno právo duševního vlastnictví (rozsudek ze dne 18. ledna 2017, NEW WAVE CZ, C-427/15, EU:C:2017:18, bod 24).

42 Soudní dvůr upřesnil, že stejnou úvahu je třeba použít i v případě takového samostatného řízení, které předchází žalobě na náhradu škody, v němž navrhovatel požaduje na základě čl. 8 odst. 1 písm. c) směrnice 2004/48 informace, které mu umožní právě to, aby mohl účelně podat žalobu proti domnělým porušovatelům (rozsudek ze dne 17. června 2021, M. I. C. M., C-597/19, EU:C:2021:492, bod 82).

43 Soudní dvůr kromě toho rozhodl, že právo na informace stanovené v čl. 8 odst. 1 směrnice 2004/48 konkretizuje základní právo na účinný procesní prostředek zaručený v článku 47 Listiny základních práv Evropské unie, a tím zajišťuje účinný výkon základního práva na vlastnictví, jehož součástí je právo duševního vlastnictví chráněné v jejím čl. 17 odst. 2. Toto právo na informace tak nositeli práva duševního vlastnictví umožňuje identifikovat osobu, která právo tohoto nositele porušuje, a učinit další potřebné kroky, jako je podání návrhů na předběžná opatření na základě čl. 9 odst. 1 a 2 této směrnice nebo na náhradu škody na základě článku 13 uvedené směrnice, k ochraně tohoto práva duševního vlastnictví (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. června 2021, M. I. C. M., C-597/19, EU:C:2021:492, bod 83). Nositel uvedeného práva duševního vlastnictví by totiž bez úplné znalosti rozsahu porušení svého práva duševního vlastnictví nebyl schopen přesně vyčíslit výši škody, na jejíž náhradu by měl z důvodu tohoto porušení nárok.

44 Jak uvedl generální advokát v bodě 41 svého stanoviska, z celé této judikatury jasně vyplývá, že je třeba rozlišovat mezi funkcí žádosti o informace podle článku 8 směrnice 2004/48 a funkcí žaloby na určení porušení práva duševního vlastnictví.

45 Žádost o informace stanovená v článku 8 směrnice 2004/48 má jiný účel než žaloba na určení porušení práva duševního vlastnictví. Pokud by se na tuto žádost vztahovaly stejné důkazní požadavky jako na žalobu na určení porušení práva duševního vlastnictví, autonomní řízení zavedené v tomto článku 8, které je zvláštností unijního práva, by ztratilo velkou část svého praktického užitku.

46 Kromě toho je za účelem upřesnění dostatečnosti důkazů předložených v rámci řízení týkajícího se žádosti o informace podle článku 8 této směrnice třeba zohlednit povahu uplatňovaného práva duševního vlastnictví a případné zvláštní formality, které podmiňují vlastnictví tohoto práva.

47 To vyplývá rovněž z bodu 17 odůvodnění uvedené směrnice, který uvádí, že takto stanovená opatření, řízení a nápravná opatření je třeba pro každý případ určit takovým způsobem, aby byla řádně zohledněna zvláštní povaha daného případu, včetně zvláštních vlastností každého práva duševního vlastnictví, a ve vhodných případech úmyslná nebo neúmyslná povaha tohoto porušení práva.

48 V projednávané věci předkládající soud uvádí, že ve věci v původním řízení jde o autorské právo, jehož se dovolává TB.

49 V tomto ohledu bod 19 odůvodnění směrnice 2004/48 kromě toho zdůrazňuje, že „autorské právo vzniká vytvořením díla a nevyžaduje formální zápis“.

50 Pokud jde o autorské právo, z judikatury Soudního dvora týkající se směrnice 2001/29 vyplývá, že je pojem „dílo“ tvořen dvěma znaky. Tento pojem předpokládá zaprvé existenci originálního předmětu, který je autorovým vlastním duševním výtvorem, a zadruhé vyžaduje vyjádření tohoto výtvoru. Pokud jde o první znak, k tomu, aby mohl být určitý předmět považován za originální, je zároveň nezbytné a dostačující, odráží-li osobnost jeho autora, přičemž je výrazem jeho

rozhodnutí učiněných na základě jeho tvůrčí svobody. Pokud jde o druhý znak, pojem „dílo“ uvedený ve směrnici 2001/29 nutně vyžaduje existenci dostatečně přesně a objektivně identifikovatelného předmětu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 11. června 2020, Brompton Bicycle, C-833/18, EU:C:2020:461, body 22 až 25).

51 Předkládajícímu soudu bude příslušet, aby přezkoumal, zda TB předložila dostatečné důkazy dokládající to, že je nositelkou dotčeného práva duševního vlastnictví.

52 V tomtéž smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2004/48 stanoví, že opatření, řízení a nápravná opatření stanovená v kapitole II této směrnice musí být zejména spravedlivá a nestranná a nesmějí být nadměrně nákladná. Podle čl. 3 odst. 2 této směrnice musí být navíc tato opatření, řízení a nápravná opatření účinná, přiměřená a odrazující a musí být používána způsobem, který poskytuje záruky proti jejich zneužití. Tento článek 3 tak členským státům a v konečném důsledku vnitrostátním soudům ukládá povinnost poskytnout záruky spočívající zejména v tom, že žádost o informace uvedená v článku 8 uvedené směrnice nebude zneužita (rozsudek ze dne 28. dubna 2022, Phoenix Contact, C-44/21, EU:C:2022:309, bod 43).

53 Bude tedy na předkládajícím soudu, aby posoudil odůvodnění a přiměřenost žádosti o informace, která mu byla předložena, jakož i ověřil, zda navrhovatel ve věci v původním řízení tuto žádost nezneužil. Za tímto účelem bude příslušet tomuto soudu, aby náležitě zohlednil všechny objektivní okolnosti věci v původním řízení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. září 2019, Bayer Pharma, C-688/17, EU:C:2019:722, bod 70).

54 Jak uvedl generální advokát v bodě 48 svého stanoviska, v případě, že by předkládající soud dospěl k závěru, že došlo ke zneužití práva, měl by přiznání práva na poskytnutí informací zakotvené v článku 8 směrnice 2004/48 odmítnout.

55 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na položené otázky odpovědět tak, že čl. 8 odst. 1 směrnice 2004/48 musí být vykládán v tom smyslu, že v rámci řízení o porušení práva duševního vlastnictví podle tohoto ustanovení musí navrhovatel pro účely žádosti o informace na základě tohoto článku 8 poskytnout obvykle dostupné důkazy, které umožní, aby soud, jemuž byla tato žádost předložena, byl s dostatečnou jistotou přesvědčen, že je nositelem tohoto práva, když předloží náležité důkazy s ohledem na povahu uvedeného práva a případné použitelné zvláštní formality.

K nákladům řízení

56 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

Článek 8 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví

musí být vykládán v tom smyslu, že

v rámci řízení o porušení práva duševního vlastnictví podle tohoto ustanovení musí navrhovatel pro účely žádosti o informace na základě tohoto článku 8 poskytnout obvykle dostupné důkazy, které umožní, aby soud, jemuž byla tato žádost předložena, byl s dostatečnou jistotou přesvědčen, že je nositelem tohoto práva, když předloží náležité důkazy s ohledem na povahu uvedeného práva a případné použitelné zvláštní formality.

Podpisy